

LIBRIS

We know
books

Liana Sakelliou

Άλχημεία κυττάρων σὲ ἀτελιὲ ζωγραφικῆς /
Alchimie celulară într-un atelier de pictură

Μετάφραση από τα Ελληνικά /

Traducere din limba greacă:

Άντζελα Μπράτσου και Σταύρος Δεληγιώργης /

Angela Bratsou și Stavros Deligiorgis

Editura Vinea
București 2021

Λιάνα Σακελλίου / 5
Liana Sakelliou / 5

Η πηγή τῶν δακρύων της / 10

Izvorul lacrimilor ei / 11

Η έμπειρία τῆς αγάπης / 12

Experiența iubirii / 13

Άνθεστήρια / 16

Floriile păgâne / 17

Τὸ ἰταλικὸ τσίρκο στὴ μωραϊτικὴ ὄχθη / 20

Cercul italian de pe țărnuț din Moraitika / 21

Merci pour le beau séjour / 24

Merci pour le beau séjour / 25

Η βάρκα καὶ τὸ ψάρι τοῦ Μὰρκ Σαγκάλ, Πόρος 1952 / 28

Barca și peștele lui Marc Chagall, Poros 1952 / 29

Κοίτη Βαγιωνιάς / 30

Albia râului Vaioniás / 31

Θεός / 32

Zeu / 33

Όλονυχτία / 34

Priveghere / 35

Οἰκόσημο ἐξ αἵματος / 38

Armoarii de consangvinitate / 39

Η Ματίνα μέσα στὴν ἱστορία τῆς ἐξόντωσης / 42

Matina în istoria exterminării / 43

- Πύλη/ 48*
Portic/ 49
Εἰς Ἄδου Κάθοδος/ 50
Coborârea în Iad/ 51
Θαλάσσια ἀγωγή ἀρχές εἰκοστοῦ/ 52
Educație marină la începutul secolului douăzeci/ 53
Ἡ Γκρέτα Γκάρμπο στὰ Κυβέλεια/ 54
Greta Garbo la Sărbătorile Cibelei/ 55
Γεωμετρία πέτρας/ 58
Geometria pietrei/ 59
Πουλὶ θανάτου, 21η Ἀπριλίου 1967/ 62
Pasărea morții, 21 aprilie 1967/ 63
Ἡ Κατάκτηση, 21 Ἰουλίου 1969/ 66
Izbânda, 21 iulie 1969/ 67
Cadenza/ 68
Cadenza/ 61
Ἡ Καλαυρία ὅπως τὴν ἔνιωσε, 1949/ 70
Calabria, așa cum a perceput-o, 1949/ 71
Ταινία ἀρραβῶνος σὲ κτῆμα μὲ λεμονιές, 21 Ἀπρίλη 1952/ 72
Filmul unei logodne la o fermă cu lămâi, 21 aprilie 1952/ 73
Τὸ Δέντρο τῆς Ζωῆς/ 76
Arborele Vieții/ 77
[Εἶμαι τὸ ἀγόρι στὰ ναυτικά...]/ 80
[Eu sunt băiatul înbrăcat marinărește...]/ 81
[Ὁ χρόνος ἦταν τὸ ἀπόσταγμα...]/ 82
[Timpul era esența...]/ 83
[Δὲν χρειαζόμουν τὸ μαῦρο...]/ 84
[Nu aveam nevoie de negru...]/ 85
[Ἀκατέργαστη ἄρνηση πνέει ἀνάμεσά μας...]/ 86
[O negare brută suflă între noi...]/ 87
[Υπάρχουν πολλοὶ τρόποι ἀφήγησης...]/ 88

- [Există multe moduri de narare...]/ 89
 [Μαῦρες μπότες, καμιζόλες ἀπό βατίστα...]/ 90
 [Cizme negre, camizole din batist...]/ 91
 [Τὰ μάτια σου μὲ σάρωσαν...]/ 92
 [Ochii tăi m-au explorat...]/ 93
 [Μὲ ἄγγιξες κι ἄρχισα νὰ μεγαλώνω...]/ 94
 [M-ai atins și am început să cresc...]/ 95
 [Πέταλα παντοῦ σκορπᾶ...]/ 96
 [Petale împrăștiate jur-împrejur...]/ 97
 [Θὰ συγκινήσω τὰ δέντρα...]/ 98
 [Voi înduiοsa pomii...]/ 99
 [Ανεβαίνεις τὴ σκάλα τοῦ μύθου...]/ 100
 [Te înalți pe scara legendei...]/ 101
 [Ἐνιωσα τὴν ἀνάγκη...]/ 102
 [Am simțit nevoia...]/ 103
 [Τὸ βλέμμα σου – πράσινο ἢ ἀσημένιο...]/ 104
 [Privirea ta – verde sau argintie...]/ 105
 [Συμβαίνει αὐτὸ τὴ στιγμή μιᾶς ἀναχώρησης...]/ 106
 [Se întâmplă asta în momentul unei plecări...]/ 107
 [Μ' ὄλο τὸ ψύχος...]/ 108
 [Cu tot frigul...]/ 109
 [Φόρεμα ὄλο πράσινα μάτια θὰ παραγγείλω...]/ 110
 [Rochie toată ochi verzi voi comanda...]/ 111
 [Κλυδωνίζεσαι στὰ κύματα...]/ 112
 [Te arunci în valuri...]/ 113
 [Ἡ σχέση μας θυμίζει...]/ 114
 [Relația noastră amintește...]/ 115
 [Τὸ μόνο θαῦμα. Αὐθύπαρκτο...]/ 116
 [Singurul miracol. Autonom...]/ 117
 [Μιὰ νύχτα εἶδα τὸν πατέρα μου ἀνάμεσα σ' ἐμένα...]/ 118
 [Într-o noapte l-am văzut pe tata între mine...]/ 119

- [Φορώ γυαλιά ήλιου με σκελετό κουκουβάγιας...]/ 120
 [Port ochelari de soare cu schelet în formă de bufniță...]/ 121
 [Πάλι ή μουσική έκτρέπει τον άέρα...]/ 122
 [Din nou muzica abate aerul...]/ 123
 [Κάτι άνεβαίνει σαν καπνός...]/ 124
 [Ceva urcă precum un fum...]/ 125
 [“Ονειρο είναι...]/ 126
 [E un vis...]/ 127
 [Αθόρυβο, κολλημένο με στρειδία...]/ 128
 [Silențios, tapisată cu stridii...]/ 129
 [“Οπως όλα, ήμουν κι έγώ παροδική...]/ 130
 [La fel ca toate, eram și eu trecătoare...]/ 131
 [Παχύ κέλυφος πάγου στα δάχτυλά μου...]/ 132
 [O crustă de gheață groasă pe degetele mele...]/ 133
 [Ένα κομμάτι μου καθόταν...]/ 134
 [O parte din mine ședea...]/ 135
 [Με βλέπεις να ίσιώνω πτυχές...]/ 136
 [Mă vezi cum îndrept pliuri...]/ 137
 [Κοίταζες προς τó μέρος μου από την άκρη στο βάθος...]/ 138
 [Te uitate spre mine de la capătul profunzimii...]/ 139
 Καλειδοσκόπιο Βοτανικής/ 140
 Caleidoscop botanic/ 141
 Μεταμορφώσεις/ 142
 Metamorfoze/ 143
 Révérence/ 144
 Révérence/ 145
 Αρχέτυπη δομή/ 146
 Structură arhetipală/ 147
 Σελάμ/ 148
 Selam/ 149
 Laterna magica/ 150

- Lanternă magică/ 151
 Ακτινογραφία εποχής/ 152
 Radiografie de epocă/ 153
 Άννα Λίβια/ 154
 Anna Livia/ 155
 Άσκηση Φλαμανδοῦ δασκάλου/ 156
 Exercițiu al unui dascăl flamand/ 157
 Ὁ Κήπος τοῦ Ραϊοάν-τζι/ 158
 Grădina templului Ryōan-ji/ 159
 Μάγευμα/ 160
 Încântare/ 161
 Μετατονισμός/ 162
 Mutarea accentului/ 163
 Μετατροπίες για σόλο φωνή/ 164
 Modulații per voce sola/ 165
 Ὁ ροδῶνας τῆς Εὔας/ 168
 Grădina de roze a Evei/ 169
 Ἐν λευκῶ/ 170
 Carte blanche/ 171
 Βιοποικιλότητα/ 172
 Biodiversitate/ 173
 Ἐνθύμιο ταξιδιοῦ πρὶν τὴν ἀνοιξη/ 174
 Suvenir al unui voiaj preprimăvăritic/ 175
 Συγκρατώντας τὴν οὐσία τῆς περιπέτειας/ 176
 Menținând esența aventurii/ 177
 Ἀπολείπειν ὁ θεὸς Κλεοπάτραν/ 178
 Zeul abandonând-o pe Cleopatra/ 179
 Ἀλχημεία κυττάρων σὲ ἀτελιὲ ζωγραφικῆς/ 182
 Alchimie celulară într-un atelier de pictură/ 183
 [Ἡ θεὰ ἰσορροπεῖ τὴ γῆ, κρούει τὸ σεῖστρο...]/ 184
 [Zeița echilibrează pământul; bate sistrul...]/ 185

- [Κατάλοιπα από τον μύθο σου καίγονται μέσα μου...]/ 186
 [Vestigii din mitul tău ard în mine...]/ 187
 Χρωστήρας βοτανικής ζωγράφου/ 188
 Penelul unui pictor botanic/ 189
 Ο ποιητής καθισμένος σε ανάκλιτρο, Αλεξάνδρεια 1930/ 190
 Poetul așezat pe divan, Alexandria 1930/ 191
 Ακροβασία/ 194
 Acrobație/ 195
 Ύδατογραφία/ 198
 Acuarelă/ 199
 Η ζωή σαν νερό/ 200
 Viața ca apă/ 201
 Μαστογραφία με θέμα τη μητρότητα/ 202
 Mamografie cu subiect maternitatea/ 203
 Έπέτειος/ 206
 Aniversare/ 207
 Η άλλη όψη της γλώσσας/ 208
 Cealaltă față a limbii/ 209
 Εύλύγιστα πέταλα οι λέξεις/ 210
 Petale flexibile, cuvintele/ 211
 Σύνθεση/ 212
 Compoziție/ 213
 Παραλλαγές/ 216
 Variațiuni/ 217
 ΟΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΕΣ/ 221
 TRADUCĂTORII/ 223

Ἡ πηγὴ τῶν δακρῶν της

Ἡ πηγὴ εἶναι ἓνα θέμα
καὶ ἡ γυναίκα εἶναι ἓνα θέμα
ὅπως ἡ ἄμμος κι ἡ ἀχιβάδα
μιὰ φλέβα μακριὰ ἀπὸ τὸ ρέμα
μουρμουρίζει·

εἶναι τὸ τραγούδι τῆς Fatima Zahra
ἀπ' τὸ Μαρόκο
πηγὴ τῶν δακρῶν της στὴ Σέτ.

Ὁ ἔρωτάς του ἦταν πηγὴ·
μ' ἓνα τίναγμα τῆς οὐρᾶς
ψάρια πηδοῦσαν μέσα
ἐπτὰ – ζωντανεμένα τώρα
μονάχα ἀπ' τὴ φωνή της.

Izvorul este un subiect
subiect este și femeia
cum ar fi nisipul și scoica
o venă de apă îndepărtată de albia râului
murmură;

este cântecul Fatimei Zahra
din Maroc
izvorul lacrimilor ei la Sète.*

Dragostea lui era izvor;
cu o bătaie de coadă
pești săreau înăuntru
șapte – resuscitați acum
numai de vocea ei.

* Veneția Franței, orașul natal al lui Paul Valéry.

Τὴν πίνει
καὶ νιώθει
τὸν φλεβικό της βόμβο

καθὼς οἱ μουσοῦδες
ψάχνουν τὴ γεύση τοῦ ἄγριου
τὸ ρίγος

τὴν πίνει
καὶ αὐτὴ νιώθει
πηγὴ

λιώνει τὸ χιόνι
τὰ συμπιεσμένα μέταλλα
ρέουν

τότε ρηχὴ λιμνούλα
ἔπειτα
ὁ ἀντικατοπτρισμός –

O bea
și simte
zumzetul ei venos

în timp ce boturile
caută gustul sălbatecului
tremur

o bea
și ea se simte
izvor

topește zăpada
metalele comprimate
în flux

pe atunci un iaz puțin adânc
mai apoi
oglundirea -

ή τέλεια συμπλήρωση
τῆς γλώσσας
ὅπου οἱ νάρκισσοι χυμοὶ

στὸν ἑαυτό τους
χάνονται
μέσα.

finalizarea perfectă
a limbii
în care fluidele narcisiste

în ele
însele
se pierd.

Αὐτὲς οἱ συνεχεῖς μεταμορφώσεις τῆς αὐρας
στὴν παραλία τοῦ Γαλατᾶ –
μὰ ἦσαν ἀγέννητος ἀκόμη,
δὲν ἦξερές τί σήμαιναν οἱ ἄθλοι, ὁ Θησέας,
τοὺς Δαρσινούς τοὺς σιδεράδες οὔτε τοὺς γνῶριζες
ποὺ ὅλο τὸν χειμῶνα ἔφτιαχναν τὸ καλούπι
τοῦ βασιλόπουλου
καὶ μόλις ξεμύτισε ἡ ἀνοιξη
τὸ τύλιξαν μὲ κοτετσόσυρμα
καὶ ἐμεῖς κουμπώναμε τὰ ἄνθη μὲς στὶς τρύπες
σὰν λέγκο·

γλαδιόλες, τριαντάφυλλα, γαρύφαλλα
κι ἡ παραλία μὲ κόσμο, ἄρματα
καὶ ὀρχῆστρες καὶ κατεβάζαμε
καρέκλες ἀπ' τὰ σπίτια καὶ νά!
ἡ εὐωδιαστὴ παρέλαση·

Constantele schimbări ale aerei
pe litoralul din Galatas –
dar erai nenăscut încă,
nu știai ce înseamnă muncile, Theseus,
pe Darsinoșii, fierarii, nici nu-i cunoșteai
cei ce toată iarna făceau matrița
micului prinț
și abia ce-a scos nasul primăvara
au înfășurat-o într-o plasă de sârmă pentru coteț,
iar noi înfingeam florile în găuri
ca într-un lego;

gladiole, trandafiri, garoafe
și plaja cu lume, carele de paradă
și orchestra și coboram
scaune din case și uite!
înmiresmata defilare;

μετὰ τρεῖς μέρες τὸ πέταξαν τὸ σῶμα
σὲ οἰκόπεδο καὶ ἔμεις βγάσαμε τὰ ἄνθη
καὶ τὰ μαδούσαμε, τὰ ρίχναμε στὴ θάλασσα
σὰν νά 'ταν Γάγγης
κι αὐτὸ ἀπέμεινε ἐκεῖ
καὶ σκούριαζε,
μόνο τὸ ξίφος θύμιζε τὸν ἥρωα
ἀπὸ γαρύφαλλα καὶ τὰ χρυσά του σανδάλια
τὸ πρῶτο βραβεῖο,
τὴ χαρά.

Τὰ κύματα μπερδεύεις μὲ τὸν οὐρανὸ –
χειμώνας ἤδη, παίζεις μὲ τὰ χρωματιστὰ
μολύβια καὶ μὲ ρωτᾶς, πετάω ἢ κολυμπῶ;
Φτιάχνεις ξανὰ τὸν δρόμο, σοῦ ἀπαντῶ,
μὲ τ' ἄνθη.

după trei zile au aruncat corpul
pe o parcelă de pământ și noi am scos florile
și le smulgeam petalele, le aruncam în mare
de parcă era râul Gange
iar acesta a rămas acolo
și ruginia,
numai sabia aducea aminte de eroul
din garoafe și sandalele lui de aur
premiul suprem,
o bucurie.

Valurile le confunzi cu cerul
iarnă deja, te distrezi cu creioanele
colorate și mă întrebi, zbor sau înot?
Faci din nou calea, îți răspund,
cu florile.